

**Toelichting bij het begrip “onderneming” binnen de call voor middelgrote PV-
installaties en kleine en middelgrote windturbines**

De voorwaarden waaraan voldaan moet worden in het kader van de steunregeling voor middelgrote PV-installaties en kleine en middelgrote windturbines, worden beschreven in **Hoofdstuk XI van Titel VII van het Energiebesluit van 19 november 2010**. In deze nota wordt op beknopte wijze een toelichting gegeven bij deze voorwaarden, en meer specifiek het begrip “onderneming”.

I. Algemene Context

Artikel 7.11.1 van het Energiebesluit bepaalt dat er steun wordt toegekend voor de plaatsing in het Vlaamse Gewest van een nieuwe installatie op basis van zonne-energie, met een maximaal AC-vermogen van de omvormer(s) groter dan 40 kW tot en met 2 MW, of voor windturbines op land met een bruto nominaal vermogen per turbine groter dan 10 kWe tot en met 300 kWe. Zowel ondernemingen, natuurlijke personen, alsook andere aanvragers komen principieel in aanmerking voor een subsidie. Indien de aanvrager een onderneming is, moet evenwel voldaan worden aan de Europese regels zoals vastgelegd in de Algemene Groepsvrijstellingsverordening (hierna: “AGVV”).

II. Het begrip “onderneming” in de Algemene Groepsvrijstellingsverordening

Conform artikel 107, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de EU (hierna: “het Verdrag”) *“zijn steunmaatregelen van de staten of in welke vorm ook met staatsmiddelen bekostigd, die de mededinging door begunstiging van bepaalde ondernemingen of bepaalde producties vervalsen of dreigen te vervalsen, onverenigbaar met de interne markt, voor zover deze steun het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig beïnvloedt”*.

Om een maatregel als staatssteun te beschouwen, moet aan elk van de vier volgende voorwaarden zijn voldaan: i) hij moet toerekenbaar zijn aan de lidstaat en met staatsmiddelen zijn bekostigd, ii) hij moet **ondernemingen** een economisch voordeel opleveren, iii) het voordeel moet selectief zijn, en iv) de maatregel vervalst de mededinging tussen lidstaten of dreigt deze te vervalsen.

Een onderneming is *“elke eenheid die een economische activiteit uitoefent, ongeacht haar rechtsvorm en de wijze waarop zij wordt gefinancierd”*. Om het onderscheid tussen economische en niet-economische activiteiten te verduidelijken, geldt als vaste rechtspraak van het Hof van Justitie dat **iedere activiteit die erin bestaat goederen of diensten op een markt aan te bieden, een economische activiteit is**. De toepassing van de staatssteunregels is bijgevolg niet afhankelijk van de vraag of de entiteit is opgezet om winst te genereren. Ook entiteiten zonder winstoogmerk (bv. vzw’s) kunnen goederen of diensten op een markt aanbieden. Of een bepaalde entiteit als onderneming wordt aangemerkt, hangt dus volledig af van de aard van haar activiteiten.

Entiteiten die op het eerste gezicht niet als ondernemingen worden beschouwd, zoals stichtingen, publieke lichamen, onderzoeksorganisaties etc., worden hierdoor niettemin als ondernemingen beschouwd als zij economische activiteiten verrichten. Overheidsdiensten die deelnemen in economische activiteiten worden eveneens beschouwd als ondernemingen.

Sommige activiteiten zijn **niet-economisch** van aard. Wanneer een organisatie enkel niet-economische activiteiten uitvoert, wordt deze niet beschouwd als een onderneming. Het gaat dan voornamelijk om activiteiten van zuiver sociale aard dan wel de uitoefening van overheidsgezag. Voorbeelden hiervan zijn bepaald welzijnswerk, het handhaven van de openbare orde, het verlenen van vergunningen, maar ook kwaliteitsbewaking van voedsel, de controle van het luchtverkeer en overheidstaken betreffende bescherming van het milieu. Wanneer een organisatie zowel commerciële als niet-commerciële activiteiten uitvoert, zal de organisatie beschouwd worden als een onderneming, tenzij deze organisatie de geschikte boekhoudkundige stappen onderneemt om beide activiteiten van elkaar gescheiden te houden om zo elke overdracht van voordelen naar haar commerciële activiteiten te voorkomen.

Sommige staatssteunvrijstellingen gebruiken de term 'onderneming' afwisselend met de term 'bedrijf'. Er zijn geen opmerkelijke verschillen, beide begrippen hebben betrekking op de gehele organisatie (bv. een bedrijvengroep) die de activiteiten uitoefent. Het begrip onderneming, zoals opgenomen in de Europese KMO-definitie (bijlage 1 bij de AGVV) is van toepassing en bepaalt in welke gevallen er moet rekening gehouden worden met de partner- en verbonden ondernemingen.

De bijlage 1 bij de AGVV legt de volgende criteria vast om te bepalen wanneer er sprake is van een KMO dan wel van een grote onderneming, als volgt:

Grote onderneming

- 1) 250 personen of meer werkzaam; en
- 2) de jaaromzet overschrijdt 50 miljoen EUR en/of het jaarlijkse balanstotaal overschrijdt 43 miljoen EUR.

Middelgrote onderneming:

- 1) minder dan 250 personen werkzaam; en
- 2) de jaaromzet is kleiner of gelijk aan 50 miljoen EUR of het jaarlijkse balanstotaal is kleiner of gelijk aan 43 miljoen EUR.

Kleine onderneming:

- 1) minder dan 50 personen werkzaam; en
- 2) de jaaromzet of het jaarlijkse balanstotaal is kleiner of gelijk aan 10 miljoen EUR.

VLAAMS ENERGIE- & KLIMAATAGENTSCHAP

Een onderneming moet als grote onderneming worden beschouwd, indien één of meer overheidsinstanties, gezamenlijk of afzonderlijk, direct of indirect zeggenschap heeft of hebben over 25 % of meer van het kapitaal of de stemrechten¹.

Meer informatie over de wijze waarop dit berekend moet worden, vindt u terug in de bijlage I bij de AGVV. De AGVV zelf is terug te vinden op de volgende link: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32014R0651&from=NL#ntr57-L_2014187NL.01000101-E0057

¹ Bijlage 1, artikel 3, paragraaf 4 van de AGVV.

III. De algemene voorwaarden waaraan moet worden voldaan door de onderneming conform de AGVV

De AGVV bestaat uit een reeks kant-en-klare staatssteun-uitzonderingen, waarbij het toekennen van staatssteun onder bepaalde drempels gerechtvaardigd is. De AGVV werd van kracht op 1 juli 2014 en omvat 43 types van verenigbare steun binnen een diverse reeks van sectoren, waaronder ook investeringssteun en exploitatiesteun ter bevordering van energie uit hernieuwbare energiebronnen.

De AGVV is enkel van toepassing op **transparante steun**: daar waar het mogelijk is om het steunbedrag te bepalen op het moment van toekenning. Dit is steeds het geval voor een toegekende subsidie voor een welbepaald bedrag (art. 5).

Voor alle financiering moet op duidelijke wijze een **stimulerend effect** kunnen worden aangetoond (art. 6). Met het stimulerend effect wordt nagegaan of de staatssteun wordt gebruikt om een fundamentele verandering teweeg te brengen in het gedrag van de begunstigde. Een project dat reeds opgestart werd of waar de nodige financiering reeds gegarandeerd is voor de aanvraag, kan het stimulerend effect niet aantonen. Dit wettelijk principe veronderstelt dat de steun *“wordt geacht een stimulerend effect te hebben wanneer de begunstigde ervan, voordat de werkzaamheden aan het project of de activiteit aanvangen, bij de betrokken lidstaat een **schriftelijke steunaanvraag** heeft ingediend”*.

Ondernemingen in moeilijkheden en ondernemingen waartegen nog een bevel tot terugvordering van eerdere steun uitstaat, zijn ten slotte uitgesloten van het toepassingsgebied van de AGVV.

De grootte van de onderneming moet bepaald worden aan de hand van een **verklaring op erewoord van de onderneming** en op basis van de gegevens van de jaaromzet, het balanstotaal en het aantal werkzame personen. Dit gebeurt op basis van één van volgende manieren (afhankelijk van wat van toepassing is):

- Algemeen: op basis van de laatste jaarrekening die bij de Nationale Bank van België is neergelegd voor de indieningsdatum van de steunaanvraag en die beschikbaar is via de centrale databank; of
- Voor ondernemingen die geen jaarrekening moeten opmaken: op basis van de laatste aangifte bij de directe belastingen voor de indieningsdatum van de steunaanvraag en het aantal werknemers dat de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid kan attesteren voor de laatste 4 kwartalen voor de indieningsdatum van de steunaanvraag; of
- Voor recent opgerichte ondernemingen: op basis van een financieel plan van het eerste productiejaar.

Om de omzet te berekenen wordt een boekjaar van meer of minder dan twaalf maanden herberekend tot een periode van twaalf maanden.

VLAAMS ENERGIE- & KLIMAATAGENTSCHAP

Er wordt een competitief tenderingsysteem gehanteerd, waardoor er geen maximale steunintensiteiten worden bepaald. Het steunbedrag kan nooit meer bedragen dan 100% van de in aanmerking komende kosten.

De in aanmerking komende kosten zijn de *investeringskosten en aansluitingskosten van de installatie zonder de exploitatiekosten en -baten in rekening te nemen*. Uitgaven voor het ontwerp, de engineering, of de vergunningsaanvragen van de installatie worden **niet** beschouwd als in aanmerking komende kosten. De minister kan na advies van het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap nadere regels vastleggen om deze investeringskosten te bepalen. De minister legt per call **maximale waarden vast voor de kosten die in aanmerking kunnen komen**.

Projecten met hogere investeringskosten dan de maximale investeringskosten, vermeld in het zevende lid, komen niet in aanmerking voor ondersteuning.
